

SÖDERBYBLADET

Nr 1 Årgång 6 januari 2006

ISSN 1459-8493

Utgivare: Södra Vallgrund byaråd rf

DU RÖSTAR VÄL ?!

Tänk så enkelt att påverka! Genom att gå och rösta i presidentvalet på söndag (15.1) !

Södra Vallgrund jaktförening r.f.

håller årsmöte i jaktstugan söndagen den 22 januari kl. 18.

Årets soppdag hålls den 12 mars.

Styrelsen

VIKARIE ÅT

KYRKVAKTMÄSTAREN

Sökes person som kan vikariera kyrkvaktmästaren vid Replots kyrka vid ledigheter och semestrar.

Förfrågningar kan riktas till pastorskansliet, tel. 3520005 eller tf kyrkoherde Jouni Sinisalao tel. 3520262

HANDELIN I HANDLIN !

-Julhandeln har gått hyfsat, svarar Birger på min inledande fråga. Dessutom har tillbyggnaden gett försäljningsökning.

Tillbyggnaden, små ändringar och nyheter vid butiken gav mig anledning att ställa några frågor till dir Birger Sebbas vid Södra Vallgrund Handelslag.

En märkbar förändring har varit att köttdisken minskat. Hur tar kunderna det?

-Egentligen har inte köttdisken minskat, påpekar Birger. Tidigare radade vi in en massa med färdigpackade produkter i köttdisken som vi sedan skulle springa fram och räcka åt kunden. Nu kan vi göra annat medan kunden själv plockar åt sig charkprodukter från en annan kyldisk. Nu finns endast kött och stångprodukter som skall skivas eller skäras i köttdisken.

Vissa dagar har skivaren inte varit i användning alls.

-Sist och slutligen är det mera hygieniskt att köpa färdigt förpackade charkprodukter. Varorna blir förpackade vid fabriken i sterila förhållanden, fortsätter Birger. Varorna står sig bättre helt enkelt. Ett annat argument att ta hänsyn till

är att en del av personalen snart går i pension. Var får vi då tag på en köttmästare? Och har vi råd med en köttmästare?

Jag drar mig till minnes årets julklapp, en miniräknare som ägarna fick. På den fanns texten: "Investera i egen by!" Vad menar du med det, frågar jag.

-Vi skall ju alla så småningom flytta till Replot, skojar Birger. En eventuell köpare av ditt hus ser naturligtvis till vilken service som finns i byn. Finns det förutom skola en mångsidig och livskraftig butik. Priset på ditt hus bestäms därefter. För att använda ett modernt uttryck är det frågan om en "styling" av byn.

Vi som ännu inte i alla fall tänkt flytta till Replot känner en otrolig trygghet i att ha en välsorterad butik i grannskapet. I sällskap med ca. 150 andra butiksägare hjälps vi åt att värna om vår butik.

Birger som har 20 års erfarenhet som föreståndare/direktör berättar hur varusortimentet ändrats under hans tid. Lantbruksprodukterna har fallit bort helt och hållet. Till följd av ökad försäljning av färdiga huspaket har försäljningen av byggnadsmaterial minskat. Apoteks- och postservicen har tillkommit.

Innan jag går märker jag att nya godishyllor monteras innan man kommer till kassan.

-Det löper bättre med kassaservicen om godiset är färdighandlat när man kommer till kassan, säger Birger, som till slut påminner om att

KÖPKVITTONA,

färdigräknade, skall lämnas in senast 31 januari.

Börje

UTHYRES

Ett 20 m² stort utrymme med egen ingång och eget wc uthyres i samma byggnad som butiken.

Tidigare varit frisersalong men även lämpligt för annat ändamål. Tilläggsinformation ger Birger Sebbas, tel. 0445807601.

ISABEL STOLPE

har den 21 december 2005, vid Svenska Yrkehögskolan, avlagt examen för sjukskötare / barnmorska. Isabel är född i Vasa år 1979.

Hon studerade först 2,5 år till närvårdare. Därefter 1 år på socionomlinjen. Hon kom snabbt under-fund med att socionom ville hon inte bli. Hon tog nya tag och studerade 4,5 år till sitt nuvarande yrke.

En av hennes fastrar kunde intyga att hon redan som liten hade antytt att hon ville bli barnmorska. Drömmen har gått i uppfyllelse. Hon har under sin praktiktid varit med om ett 40-tal barnafödslar.

Hennes slutarbete har rubriken: "Förlossningsrädsla – en empirisk studie om barnmorskornas beredskap att bemöta blivande mödrar med förlossningsrädsla."

Isabel bor nu i Nykarleby där hon för tillfället arbetar på "bädden".

Hon siktar på att till sommaren få ett vikariat på Jakobstads BB för att så småningom kunna få en fast tjänst som barnmorska.

Den unga barnmorskan önskas lycka till i sin viktiga yrkesutövning.

Börje, examensgäst

Julcafé 2005

Det var dags för julcafé den 25.11.2005 kl. 10-14. Vi bjöd på gröt, kaffe med julsjörnor och pepparkakor. Många deltog i skinkgissningen. Den vanns av Kaj-Erik Nykvist. Skinkan vägde 6.520g. Närmaste, i byn, gissade Axel Snygg: 6.540g.

Understödsföreningen vid Södra Vallgrund skola r.f. tackar alla som deltog i julcafé och stödde skolans verksamhet.

Hanna Panttila, ordförande

Pettson och Findus firar Jul

i Södra Vallgrund skola

Igen fick vi uppleva en strålande julfest i skolan. När vi kom till skolan var alla ute och hälsades välkomna med varm glögg och utebrasor.

Sen började skådespelet där ute. Pettson och Findus letade efter julgran och alla andra barnen sjöng julsånger. Snart blev vi inbjudna till jumppasalen som var Pettsons stuga. Där väntade Pettson och Findus.

Skådespelet fortsatte genast när alla gästerna hade hunnit in och nästan snubblat i dörren på Pettsons stora stövlar.

Skådespelet fortsatte. Pettson hade ramlat där ute och kunde inte göra färdigt till jul. Findus var sur men de fick mycket hjälp.

Det var muklor som spelade gitarr, flickor som dansade och sjöng rock med Findus. Gustafsson

och andra grannar kom med mat. Det var luciatåg och hönsen som dansade.

Vi gäster fick delta i deras julfest. Det bjöds på knackorv och köttbullar.

Eleverna gjorde sitt bästa och vi fick se fina och skojiga uppträdanden.

Tack till alla elever, ni var jätteduktiga!

Understödsföreningen tackar också hela skolans personal för att ni har jobbat med våra barn. Ett speciellt tack till Britta som gick i pension.

Jag önskar Gott Nytt År till alla! Hanna Panttila
Understödsföreningen vid Södra Vallgrund skola r.f.

HOPPSAN !

Att skriva reportage är inte som att cykla. När man cyklar kan man tänka på annat och det går bra ändå. När man skriver reportage (det må vara hur litet som helst) bör man vara koncentrerad hela tiden, annars blir det lätt fel.

Så blev det i förra numret när jag skrev om **husflyttningen**.

Naturligtvis var det Olav Rönns (och ingen annans) lastbil som lastad med simhuset, stod parkerad utanför Handlin.

Börje

Född i byn år 2005

Jack Valfrid **Rönn** 10/4 2005

Avlidna:

Gertrud Helena **Hellstrand** f. 2/2 1917
d. 29/3 2005

Hilda Sofia **Nygård** f. 26/7 1915
d. 20/4 2005

Ingrid **Ström** f. 1/6 1912
d. 21/5 2005

Albin Ale **Rönn** f. 19/3 1922
d. 31/5 2005

Inga Alice **Rönn** f. 17/7 1921
d. 6/6 2005

Helge Valdemar **Stolpe** f. 16/4 1927
d. 10/10 2005

Milda Alvina **Westergård** f. 11/6 1911
d. 5/12 2005

IN MEMORIAM

Den 5 december 2005, inför firandet av vårt lands 88:de självständighetsdag, lämnade vår mor Milda Westergård jordelivet. Milda blev 94 år gammal, en hedervärd ålder för en bondkvinna.

Bondelivet hade gett henne kraft och energi och en självständig livsstil. Hon var också en politiskt

medveten kvinna och följde händelser i samhället ända till livets slut.

För henne hade kriget varit en smärtsam verklighet och tacksamheten till dem som befriat landet genomsyrade hennes tankar. Hon hade haft förmånen att själv få fira självständighetsfest på slottet, eftersom vår far Frans i egenskap av fullmäktigeordförande i Replot kommun blivit inbjuden som gäst efter presidentbesöket i skärgården år 1957.

Mildas dag var fylld av arbete och plikt känsla. Ingenting i arbetsväg var henne främmande. Med samma entusiasm skötte hon djuren och markerna på hemgården, likaväl som interiören och inredningen i hemmet. Spår av hennes flitiga händer syns överallt.

Den 17 december välsignades mor Milda till gravens ro. För oss, hennes tre flickor Lisen, Agneta och Birgitta och för våra familjer, är saknaden stor. Vi känner samtidigt tacksamhet över att ha fått dela gemenskapen med mor Milda i ett tryggt hem under många rika levnadsår.

Vi lyser frid över hennes minne!

Lisen Stolpe

BRITTA WESTERLUND I PENSION

Egentligen var det Josef som fick hit henne men det var Nils-Erik som skötte transporten.

Efter 38,5 år som lärare har Britta gått i pension. Hon är född Zachris i Bertby, Vörå år 1945.

Sin lärarexamen fick Britta år 1967 från Ekenäs. Eftersom hon alltid varit socialt intresserad hade hon även kunnat tänka sig att bli psykolog.

En lärartjänst blev ledig i Södra Vallgrund. Marta Berg hade gått i pension och Maj-Lis Éde från Purmo slutade när hon for ut i världen som missionär.

Josef hade av John Österlund fått tips om en lämplig nyutexaminerad lärarinna.

Josef ringde Britta. Hon minns hur hon stod vid deras väggtelefon hemma i Vörå. Hon var inte intresserad. Med tanke på att halva antalet av hennes kurskamrater hade åkt till Sverige, planerade även Britta att åka dit.

Men Josef gav sig inte. Han övertalade henne att åtminstone komma och titta.

Nåja, det kunde hon tänka sig. Britta minns att Josef var och mötte henne vid bussen och Rachel bjöd på ugnstekt fylld gädda. En rätt som var mycket god men som Britta inte ätit tidigare.

Britta funderade någon dag och tackade ja till lärartjänsten. En bidragande orsak var kanske att hennes bästa kompis hade fått tjänst vid skolan i Smedsby.

Bruno Back som på den tiden var direktionsordförande tipsade Britta om bostad i Signe Bergs hus. (Det hus där Heidi och Timo Jahkola bor nu för tiden.) Där bodde hon hela det första året.

Nu började saker hända. Hon hade inte bott många dagar innan Sigvald och Regina kom in med spjälgardiner åt henne. De ville naturligtvis skydda en ung flicka från nyfikna blickar utifrån. Nils Ferm kom med björkved. Det dröjde heller inte länge innan Lars-Erik Westerback och Nils-Erik Westerlund hade samlat mod och gick hem till den nya lärarinnan på kaffe.

- Vi fick smörgåsar med kaffet, minns Nils-Erik

- Då Nils-Erik bjöd mig första gången på kaffe fick jag bananbakelse från stan, berättar Britta stolt.

Fortsättningen känner vi ju till. Britta och Nils-Erik förlovade sig i augusti 1968 och bröllop i "lokalin" i november samma år.

Britta fick tidigt lära sig att "skärikvinnorna" är duktiga. De klarar sig alltid i olika situationer. I skolan förstod hon att hennes föregångare hade sina meriter och kunde sin sak. Marta Berg var en skicklig körledare, Rachel Lindgren visste det mesta om handarbete.

- Hur skall jag klara av att ta över efter dem? tänkte Britta många gånger.

- Jag har varit tacksam mot Josef som hade tålamod med mig och lät mig hållas, säger Britta.

När Britta började på skolan var det Linnea Sandqvist som städade och eldade i kakelugnarna. Elsa Westerlund var köksa.

När dottern Lilian började skolan år 1977 vikarierade Britta som speciallärare i skärgården och i Karperö. Hennes intresse för barn med speciella behov väcktes. År 1984 gick hon speciallärutbildningen vid pedagogiska fakulteten i Vasa. I samma veva tog hon även sin humkandexamen. När hon år 1988 skulle börja arbeta som speciallärare i skärgården begärde hon ett gott råd av Kjell Staffans som länge arbetet som speciallärare.

- Än i dag minns jag hans goda råd. Låt hjärtat va´ med, sade han. Det rådet har jag försökt efterleva. Britta är noga med att påpeka att hon trivts mycket bra med "skäriborna", med barnen, föräldrarna och kollegerna. Hon har också trivts lika bra i alla skolor. Ibland fick hon försöka äta någonting när hon körde från en skola till en annan. Hon har suttit fast med bilen i snön. Hon minns speciellt en

gång när hon skulle till Björköskolan på en luciafest. Björköbanken var igendrivad, hon fick backa och ta fart flera gånger.

- Nu kan vi börja festen, sade man i Björkö när Britta mycket försenad anlände.

Britta har flera gånger blivit erbjuden lärartjänst på fastlandet men alltid tackat nej.

Med Josefs hjälp har vi kunnat konstatera att Gustav Hellstrand var lärare i 46 år, Martha Berg 42 år. Med sina 38,5 år kommer Britta på tredje plats eftersom Josef Lindgren har 37 tjänsteår.

Av en kvinna som är född i Vörå måste man ju fråga: Har du lärt dig att ro?

- Neej, svarar Britta något generad. Men jag har lärt mig att rensa fisk, känner igen de olika fisksorterna och äter fisk väldigt gärna. Och, skall du veta, jag har vispat i blodet vid fårslakt. En av mina värsta provningar som "skäribo".

Lakrom på julafton då?

- Visst har jag lärt mig äta lake och lakrom på julafton, säger Britta. Lakrom är en delikatess.

- Jag minns ingen julafton vi inte skulle haft lake, påpekar Nils-Erik med självklar min.

Vad säger Britta om framtiden?

- Jag vill se ett riktigt fjäll och en strand där det växer riktiga palmer. Jag vill dansa någon tango? Kanske vill jag skriva något om min tid åt barnbarnen. Någon form av vänverksamhet kan jag också tänka mig. Men allra först vill jag varva ner och ta det riktigt lugnt efter så många år i ett stressigt och slitsamt men mycket givande arbete.

Börje

ISÄVENTYR

Detta hände på vintern mellan krigsåren 1939 – 40. Folk ville skydda sin egendom och körde saker till och från staden. En man från Norra Vallgrund ville ha flyttat gammalt hustimmer till Vasa. Jag åtog mig jobbet eftersom jag hade en Chevrolet gengasdriven lastbil. Dessutom var det en bra isvinter. Ditfärden gick efter noter men på återfärden började problemen.

Mellan Mastören och Ytterbådan skar motorn ihop. Vad gör man då? Ute var det -15° C, men ingen blåst. Det gällde att göra upp en plan. Skulle jag börja jobba eller gå hem. Efter moget övervägande kom jag till att det nog var bäst att börja jobba. Jag var något kunnig på motorer. Det visade sig snart att jag råkade ut för något jag inte gjort tidigare och allra minst i den omgivningen. Om en grov svordom skulle ha hjälpt att lugna mina tankar hade jag använt mig

av den. Hade jag dessutom visst orsaken till haveriet hade jag nog gått hem.

På den tiden var man tvungen att under bilfärder ha med sig en hel uppsättning verktyg och tillbehör. Jag började med att tappa ur oljan och sedan plocka sönder den 6-cylindriga motor jag hade under huven. Tvättade alla kolringar, lager och små ventilknaster, torkade dem med trassel och bredde ut dem på en matta på isen. Den motorkunniga vet att det finns mycket fler delar i en motor med toppventiler än i en "sidventilare". En medhjälpare skulle ha varit till nytta. Hur som helst fick jag motorn ihopplockad, startade och började köra mot Norra Vallgrund.

Att starta bilen i vinterkyla gick bra eftersom jag hade två 6-volts ackumulatörer. Med omkopplare kunde jag starta på 12 volt och sedan köra på 6 volt.

Jag kom till stranden i Norra Vallgrund så skar motorn ihop på nytt. Jag gick hem efter hästen, tog med mig kraftiga bockar och en talja. Lyfte ur motorn som jag körde hem och där jag fick göra om samma procedur under mera drägliga förhållanden. Nu kom jag även underfund med den verkliga orsaken till haveriet. Gengasbyttan hade fått ett hål så att gengasen inte förbrändes på rätt sätt. Med häst och släde for jag med gengasbyttan för reparation till Haldins verkstad i stan.

Till min lättnad började bilen till slut fungera riktigt bra.

John Ståhl

Ätteläggen nr 9, har utkommit i ett nytryck, rikt kompletterat, troligen till det dubbla, men med krympt text är den inom 189 sidor. Den handlar om ättlingar till smedsläkten Brun i Kimo, men ungefär 2/3 delar av dessa är här i skärgården.

SÖDERBYBLADET

Redaktör: Börje Anderson

Lotsvägen 2, 65930 Södra Vallgrund

Tel. 06-3527758, GSM 050-5917958

E-post: borje.anderson@kolumbus.fi

Redaktionssekreterare: Hans Söderlund

Sommarösundvägen 442A

65930 Södra Vallgrund, tel. 06-3527586

Nästa blad, nr 2 utkommer omkring vecka 8, år 2006.